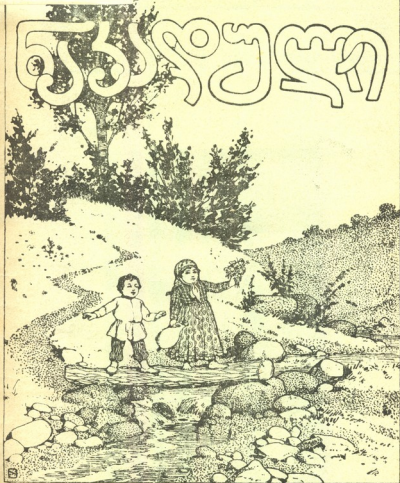

F75
1914

ინერსიუზე.

საქართველოს
საბჭოთაო

საქართველო

საქმავილო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის

1914 ოქტომბერი. № 19

მეცხეობა

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მეცხეობა

წელიწადი მე-X.

№ 19.

ოქტომბერი, 1914 წ.

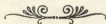
F240

ბრიყვი მეგობარი.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

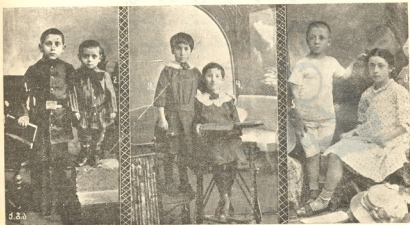
I — ბრიყვი მეგობარი, — სურ.	1
II — „ნაკადულის“ მკითხველები.	3
III — თამროს, — ლექსი შაო შლეშეჭისა.	4
IV — ნინოს, — ლექსი შაო შლეშეჭისა.	6
V — ვამა ომშია, — ლექსი იმნაძისა.	8
VI — პაპაჩემი მონადირე, — ვ. თამროშელისა.	11
VII — ზრმა მათხოვარის ძაღლი, — (ფანგუჭიდან) — დათა- ჯო იაშვილისა.	16
VIII — წერ: ლი რედაქციის მიმართ.	22
IX — გასართობი: გამოცანები, რებუსი და აღსნა.	23

იბრაჰიმ ბეგოვი

„დადულის“

შეთხველები

1 და 2) ლადო და დავით გარეჯაძეები,—ბათუმი. 3 და 4) ნინო და
თამარ ქუჩუაშვილები,—თბილისი. 5 და 6) ლეო და ქეთოშა წერ-
თლები,—ქუთაისი.

თ ა მ რ ო ს.

ვილო, თამარ, გიგისტუმრეთ
 საღვთიან „საგარეულოსა;“*)
 შენმა ჰაწაწინა ცნობამ**)
 უნდა გგაუარეულოსა?!

დაგვივიწყე?—არა ჭირი***)
 თვისებაა უგაგილისა;
 მხოლოდ ეურში აღარ გესმის
 სმა ქეთნოს ღნავილისა?!

გესუმრები, გულის ვარდო,
 გესუმრები, სიერმის შვილო,
 უდარდულო ჩიტუნიაჲ,
 მერცხალივით ფრთა-გაძლილო.

სანამ ურმა სარ, დაჟწაფე
 ღაღი მთების ბუნებასა,

*) სოფელია თიანეთის ახლოს.

**) წერილმა.

***) უდარდულობა.

საქართველოს
წიგნიერების
კავშირები

თორემ როცა გაეცნობი
ქვეყნის ჭირს და ცდუნებასა,

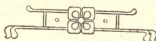
მაშინ... მაშინ... ეჰ, რაღა ვთქვა:
დრო იქნება შეიცვალოს...
ნუ იფიქრებ ამასედა,
მამაშენი გენაცვალოს.

ახლა მთებში ინავარდე,
აუძღვრდი ფოთოლთ შრიალს,
ფრინველთ ჭიკჭიკს, წუაროთ ჩუხჩუხს
და ჩანჩქრების გიჟბაჟ ჩქრიალს.

ეური უგდე—ქორეა ჭაღის
ხეები რას ჭრიალებენ,
მიმინო და შევარდნები
ცაში რაღა ტრიალებენ?

დაუკვირდი, დაუფიქრდი
ევალილების ენას ტბილისა:
ნიადაგს რას ჩურჩულებენ—
სიყვარულის თუ სიძულვილისა?..

ზიო მღვიმელი.

ნ ი ნ ო ს.

ინო, წემო, ბარად დამწი:
ვერ გავსაწენ დასთან მთებში;
მოხუცებულ მამას უნდა
ამოუდგე, შეილო, მხრებში.

მართალია, მზე გაცხენებს,
თვალებსა გწვავს სიცხის ლული,
მარშანდელზე უფრო მეტად
ჯაერია მოწამლული.

მაგრამ სწორედ ასლა უნდა
მამას შენისთანა ქალი:
სედავ — მინდვრად რამდენი გვაქვს
დარჩენილი მოსამკალი?

ვევლა ამას უნდა შევლა,
მოტანა და ეურის კდება;
თუ დროზე არ შემოვსიდეო
საუფავ-ეორნედ გაგვიხდება.

ვაჟკაცი-კი ჩვენ არა გვეზეს,
 თუნდაც გვეზედეს, 'ზად ეცლება;
 კაცებს სულ სხვა სამკალი აქვთ,
 ისიც სხვაგან გაგვეცლება.

ბიძებიც აქ არა გვეზნან,
 შორს წასულან, შორსა მკიან,
 სხვის მიწებში მუშაობენ,
 სხვის ენებში სისხლსა ღვრიან.

ისევ ჩვენ ვსთქვით „ოოზუნა“,
 დატრიალდი, დაბსრიალდი,
 მომიზიდუ ხელეური,
 მაძას, ქალო, ბარაქალდი.

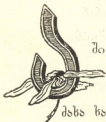
წლის სარჩო და მოსავალი
 არ დაუტოვოთ უსაძველოთ,
 გაკლუწოთ და მეტი წილი
 დაობლებულთ მივაძველოთ.

შიო ჭღვიმელი.

მამა მამია.

ში, ხარო, აბი, ჰა! ნიკორა, აქეთ, შე ოხე-
რო! რომ აბრეც თვალებს აქეთ-იქეთ, რა-
ტომ გზას ვერ ხედავ?—ვაჟკაცურად დას-
ძახა ხარებს პატარა ილიკომ, რომელიც ის—
ის იყო ასლა გამოვიდა ტუიდან და შეშით დატვირთულ
ურემს მიეჭიდებოდა შინისაკენ გურიის ერთ პატარა სოფლის
დიდ შარა გზასზე.

ზირუტეუმაც, თითქოს დიდი ვაჟკაცი ხლებოდას გვერდით,
დაემორჩილა ილიკოს მძლავრ ხმას, ფეხს აუჩქარა, ამხანაგს
უღელი გაუსწორა, დინჯად გასწია სწორ შორა გზასზე...

ილიკოს ხარის მოძრაობასე მხიარულმა დიმილმა გადაჰ-
კრა. სახესზე, წელში გასწორდა და აქეთ-იქით მიიხედა, თით-
ქოს უნდოდა გაეგო—ჩემ ვაჟკაცურ მოქმედებას სომ არაფერ
ხედავდაო, მაგრამ ირგვლივ არაფერ იყო, გარდა მდუმარედ
მდგარ ალვის ხეებისა, რომლებიც მწუბურად ჩამწკრივებული-
ყვნენ შარის ზირად და მედიდურად დაჰუურებდნენ ზევიდან
მიდამოს.

ილიკომ მაინც გაისწორა ტანსაცმელი, ეაბაღასი შუბლზე
გადიწია და მხიარულად შეასტა ურემს, რომ ურმის თავზე
გადმომდგარი უფრო კარგად დაენახათ სოფელეთ და შეექათ
მშობელი კარგი შეილისათვის...

უკვე შუაგულ სოფელში იყო ილიკო. მზე საშუალოდ წაბოხებულია და საძინელად აცხუნებდა.

ძარსე მოწაფე ქალები და ვაჟები მოდიოდნენ, — სკოლიდან ბრუნდებოდნენ. ილიკო ვაჟებს დაბეჭდებდა, თავისი ამხანაგები იცნო და ცოტა მოედუშა — გახსენდა სკოლა, მაცადინებობა, ამხანაგები, უდარდებლობა და გული შეეკუმშა: უდოდა დამალულიყო, რომ ბავშვებს არ შეეშინათ, მაგრამ უკვე გვიან იყო: ბავშვებმა იცნეს ილიკო და ეივინით გარს შემოერთნენ.

— ილიკო, დაგვაჯდინე...

— ილიკო, დაგვაჯდინე, თუ კაცი ხარ, და მაგიერს ჩვენც გადაგისდით. კვირას, სომ იცი, ჩვენც თავისუფალი ვართ: დაჯდებით ურემზე და სულ რიზინ-რიზინით ავალთ ტყეში; შენც წავიყვანთ... — შესძახეს ბავშვებმა ილიკოს ბქეთიქიდან.

— თუ გინდა — ნუ წამიყვანთ. დაჯექით, რა, — უთხრა ილიკომ ბავშვებს, ურემი შეჩერა და მირს გადმოხტა...

— ილიკო, შენ რატომ არ დადიხარ სკოლაში? — დაეკითხნენ ბავშვები ილიკოს, როცა ურემზე კარგად მოიკალათეს და გზას გაუდგნენ.

ილიკო-კი ფეს-და-ფეს გაჭევა ურემს: — ხარები ენახებოდა.

— მამა ომშია! — მოკლედ მიუგო ილიკომ და ამოი-
ოხრა...

— მერე, რა უფოთ, რომ მამა ომშია...

— სკოლის გადასახადს სომ მანც იხდი?

— სწავლის ფულს სომ მანც არ გახდევინებენ?

სხაზა-სსუხით კეითხებოდნენ ბავშვები ილიკოს.

— სწავლის ფულს გარდაც ბეწრი რამ არის საუიდელი: რუკული, წიგნები, კალამი, მელანი... ფულები-კი არ არის, —

ისევე მოკლედ სთქვა ილიკომ და, თითქოს ბავშვებისა სცხუ-
ნიაო, თვალები მიწის დაჭხარა...

— დედაც აჟად არის, — თითქოს ახლა მოაგონდო, განა-
გრო ისევე ილიკომ: — ზი, შეშა მოჰქერი ტეეში: გაჟუიდი,
და დედას ფერძალი უნდა მოუქვანო. ზატარებსაც მოსედება
უნდა. ჩემსე უფროსი სახლში არაფინაა. მაძა რომ იუვეს —
კიდევ ჭო... მაგრამ... მაძა ომშია... — თითქოს თავს ელანა-
რაკებაო, განაგრობდა თავ-დასრილი ილიკო ღანაზრას...

— ეჭ! ნეტა მალე გათავადებოდეს მაინც ეს საშინელი
ომი, — სთქვა ერთმა ბავშვმა.

— ოჰ, ნეტა, ნეტა, — დაუმატეს სხვებმაც.

მხოლოდ ილიკო არ ეწეოდა ამათ ღანაზრაში და თავ-
დასრილი დინჯად მისდევდა ურემს. სახის გამოქმედეველებსე-
კი ეტეობოდა, რომ საშინლად უნდოდა ბავშვების მოძორება,
რათა თავისუფლად, მარტო ეგრძნო თავი ამ მწუსარების
დროს.

ბავშვებმაც, თითქოს გაიგეს ილიკოს გულის წადილიო,
მალე გადმოხტნენ ურმიდან, გამოქმედიდობნენ ილიკოს და
მსიარული ეიკინით თავის გზას გაუდგნენ...

ილიკო შედგა ურემსე, ეახლასი თვალებსე ჩამოიფხატა
და ნაღვლიანი თვალებით მიძვალ ბავშვებს დიდხანს გასცქე-
როდა. მისი გული ბოდმით იყო სავსე. თავში ათასი ფიქრე-
ბი უტრიალებდნენ; მისი ღამასი ტუჩებს-კი ერთთავად — ბუ-
ტბუტებდა — მაძა ომშია, მაძა ომშია.

ლეო იმნაძე.

პაპაჩეში-მონადირე.

ინ არ იცნობს პაპაჩეში? მადლ-ეგლიანი ეარ-
ბადული წაღები, თავის აბრეშუმის ჩასაგრავე-
ბით; ბუშმერტებიანი ასაღოსი, ბალთებიან ტუ-
ვის ქამრით; წმინდად ნაქსოვი შავი ჩოხა და
მადლი ბუსრის ქუდი,—აი პაპაჩეშის მორთუ-
ლობა, დასასურნი და საცმელი!

თავისი თეთრი წვერითა და გრძელი უღვაძებით „ვეფ-
სის-ტეაოსნის“ როსტეგან მეფესა ჰგავდა.

სამოცდა - ათ წელს გადასული, სიმაღლისაგან წელში
ოდნავ მოხრილი, პაპაჩეში ჯერ კიდევ ჭარმაგი მოხუცი იყო
და ჩვენი სახლის აუ-კარგის ერთგული მეთვალყურე.

საფეხულში, როცა-კი ქალაქიდან სოფლად ვბრუნდებოდით, იქ უფრო ზაზახებიც შეიკრებოდა, რადგან ვიცოდით — ცხენებს ჭენება იქნებოდა და სილის ჭაბა უთვალავი.

ზაზახები ქალაქში იშვიათად ჩამოდებოდა, სოფელ ჭანდრიანში ცხოვრობდა, და მიზნისა რომ გვეითხნათ, ვინც-კი ქალაქშია — უსაქმურობის მოვედრულია.

ეს-კი იცოდა, ქალაქში რომ თამბაქოს ჭედიან, ჩემ მოვედნილსა სჯობიაო.

ერთთავად ჩიბუხს აბოლებდა.

მე და ჩემი ბიძაშვილი ანო როცა ვესტუმრებოდით ზაზახს, მოგვესალმებოდა, მოგვეკითხავდა, თუ როგორ ვსწავლობდით; ახლა იქვე გამოცდას დაგვენიშნავდა:

— აბა, მითხარი, სიკა, გურამიშვილის — „ისწავლე, სწავლის მძებნელო!“

ვიტყოდი, და თუ სადმე შეშინებოდა ერთი სიტყვა მაინც, შეტეც არ უნდოდა ზაზახს:

— ერთი! მაგრე ტყუილების თქმას, შვილო, აქაც ისწავლიდი: სკოლა რად გინდოდა!

— ერთი შეტეცა, ზაზახო, ერთი! — ვიმართლებდი თავსა, მაგრამ ზაზახ თავისას გაიძახოდა:

— ერთი, ერთი. ერთი შეტეცა განა ცოტაა?! სჩანს ბეჯითი ვერა ყოფილხარ სწავლაში. ტარასი არქიმანდრიტი როცა მასწავლიდა, ერთი შეტეცომისთვის დიდ სავეფურს შეტეცოდა სოლმე. აბა, შვილო ანო, შენ მითხარი ლოცვები!

ანო ეშმაკი იყო, მოხერხებული. ისე კარგად და გარკვევით წაუკითხავდა ზაზახს ლოცვებს, რომ მადლობას ათქმევინებდა:

— აი, ბარაქალა, ანო ქაღო! აი, ესე უნდა ჟონადი ქალი იყუე მუდამ!

ჩვენი ანოც გაბილინებოდა და ისეთის თვალთ მსედავდა, თითქოს ამბობდესო:

— აბა, შენ, სიკა ხარ, თუ ვიღაც, რა კაცი ხარ, არაფრის მცოდნე. ზაზა ჩემი-კი მადლიერია და კმაუფილიო.

ჩვენ სოფელ ჭანდრიანისთვის შორიდან რომ შემოგვხვდნათ, ტყე გვგონებოდათ: ისე არის მწვანეში გახვეული.

ჩვენ სოფლის განაწირას ვიდევით, ტყის ასლოს. საღამოობით ტურების ჩხავილი ისმოდა და მკლების უძილი.

წინაღ, სულ წინაღ, როცა ზატარები ვიკავით მე და ანო, და რომელიმე ჩვენგანი ატირდებოდა, მკლითა და ტურით კვამინებდნენ:

— წეთელო ტურავ, ტურ-მოკლე მკელო, მოდით—სიკა და ანო წაიუვანეთ: თქვენები იუფენო,— იტეოდა ბიძახეში,

მეცა და ანოც ბიძიხემის ნებივრები ვიუვავით. ანო სშირად მესწებოდა: მამხემს მე უფრო უყვარვარ, ვიდრე შენაო.

ანო დიდი მშიძარაა: შიშით კარზე ვერ გასულა. მეტევის ძალ-ძალე:

— სიკა, გენაცვალე, ტყეში გამოძევი ძაუვალზე!

მე-კი, თორმეტი წლის ბიჭს, აბა რისა-ღა შემეძინდება. სირცხვილიც არის. ტყეშიაც მარტო დაუდივარ და ბინდსედაც ვენახიდან მოვდივარ. ანო-კი ჯერ ათი წლისაა, და რა უერთ, რომ ეშინია! ზატარაა!

ზაზახეს ჩემი უშიშრობით სშირად თავი მოაქვს; გარდნა-ქეძანს მეძანის.

მამახეში ქალაქად იუო და სოფელს იშვიათად მოხვდებოდა. ბიძახეშიც საფხულობით თუ მოვიდოდა.

მთელი სახლი ზაზახიშის ხელში იუო,— ჩვენი ძეგლის ძეგლი სახლი... ზაზა ამბობს, აძენება ამ სახლისა არ მახსოვსო. მაშ ძალიან ძეგლი იქნება.

სიძველისგან ჭერი ჩაძაჟებულია; სამი დიდი ოთახი ერთი-კი მომცრო, ჰატარა. ეს ჰაზსია. აქ იცის სოღმე სა-
დილს უკან ჰამაჩემმა დევ-გმირული ძილი: მთელი სახლი რომ
აიკლონ, ყურას გაიკებს.

ჰაზას ოთახში ფანჯარა საფხელობით მუდამ ღიაა, რად-
გან სამ მერცხალს იქ ბუდე აქვს. ჰაზა ამბობს, მერცხლების
ნაღაზარაკევი მესმისო. მერცხლები ჩვენც ძალიან გვეუარს,
რადგან იმთავითვე ჰაზა-ჩემი მათ სიყვარულს გვეუბნებოდა.

სახლის ახლოს ძველი კოშკია. იქ აღარაფინ ცხოვრობს,
მხოლოდ მტრედებს ბუდეები აქვთ. იქ ერთხელ, როცა ექვნი
წლისა ვიყავი, ბესარაანთ ლევანმა წამიუგანა მტრედის ბუდის
ჩამოსაძლედა. ზირდაზირ მდგარ სესე აუვდით, მაგრამ ფეხი
დამიცურდა და ძირს ჩამოვარდი. ზირისაზე დამეკაწრა. ჰაზამ
საუვედურით ამიკლო.

— ავაზაკი ღირსია სასჯელისაო — აბა რას ერწოდით
საწუალ მტრედის ხუნდებს, რომელთა დედა ღუღუნით გვატ-
კობობს?

ჰაზაჩემი ძართალი იყო. ნეტა რას ვერწოდი საწუალ ხუ-
ნდებს?

მასსოვს, დედაჩემი ტირილით გულში მიკრავდა, თან მა-
რწმუნებდა: სსვისი სახლ-კარის დანგრევა, თუნდა იგი უშწყო
მტრედისა იყეს, სამაგლობააო.

ჰაზის საუვედური და დედის ტირილი დამნახსოვდა.
ჩემს დეკში ბუდეს აღარ ჩამოვმლი...

კოშკს ჰატარა აივანი აქვს. იქ ჰაზა ჩიბუსს აბოლებს და
რადაცას ფიქრობს; სულ ფიქრობს, ფიქრობს.

თუ ჰაზა იქ არ არის, მე და ანო იქ კთამაძობთ სოღმე.
ხან მტრედების ღუღუნს ეურს უკდებთ.

საფხელობით ჰაზა ნასეჟარსე სულ მინდვრად არის ან, &

ვენასში; ამიტომ ჩვენ ნაკლებ ვხედავთ, და ვერც ვღაპრებ
გვიამბობს და ვეღარც თავის თავ-გადასაჯალს გვეტყვის.

უჰ! ზანამ ძალიან ბევრი ამბები და ზღაპრები იცის, ძა-
ლიან ბევრი.

მეტადრე თუ გუნებაზეა, ისე ტყბილად ბაასობს ჩვენი ზა-
ნა, რომ გინდა მოესვიო და აკოცო. ისე-ეი არ მიუვარს ზა-
ნას კოცნა, არც ანოს უეჭარს: დიდი უღუაშები აქვს და სასე-
ზე გვედება.

იცის შამილის ამბები, თუ დაღესტანში რა დიდი მთებია.

კასეთშიაც ეოფილა ზანა; გვიამბობს, თუ რა გრძელია
ალაზნის ველი.

მომაწუწურებს ხოლმე კასეთის ნახვას! გვინდა ხოლმე სმე-
ნად ვიქცეთ, რომ არც ერთი სიტყვა არ გამოგვრჩეს, სულ
დავიხსოვნოთ.

როცა ზანას ნაკლებად ვხედავთ ზაფხულობით, მოწუენითა
ვართ.

სამაგეროდ გვინარჩან შობის უქმეები. სამთარში კარგი
სანახავია ჩვენი ჭანდრინი: დათოვლილი მიდამო, გაშიშვლე-
ბული არე-მარე და შინ გაგუზგუზებული ბუხარი.

ქალაქში სამაგელია სამთარი: ჩაკერული ხარ ოთახში,
თოვლი ბრწყინდელი; ან თუნდ იუოს, იმ დღესვე ასწმენდნენ:
არც თოვლის გუნდაობა შეიძლება და არც ციგაობა.

ვ. თამარაშვილი.

(შემდეგი იქნება).

ბრმა—მათხოვარის კალლი.

(ფრანგულიდან).

ბტონო, ჭეი, ბატონო!

მე მოკბორუნდი ამ აკანკალებული ხმ. თ წარმოთქმულ მასილზე და დაუინახე მოხუცი, რომელიც ბალახებში იდგა და ჯოსს ჭაერში აქნევდა.

— უკაცრავად, ბატონო, — განაგრძობდა მოხუცი: — ბრმა ვარ, და თითქმის საათზე მეტია, რაც აქ ვიციდი;

მოხუცმა მკითხა, იცო თუ არა ის ადგილი, სადაც „ძაღლების თავ-შესაფარი“ იყოფებოდა, და როდესაც უთხარი — ვიცო მეოქი, მოსოვა — დამესმარე და იმ ადგილამდის მიმაცილეო.

„ძაღლების თავ-შესაფარი“ არ იყო შორს. გზაში ბრმა-მათხოვარი მომიყუდა თავის თავ-გადასაყდლს.

ბრმა მათხოვარი (პარიზის გარეშე ბრმები მხოლოდ მათხოვრობით ცხოვრობენ) რამდენიმე დღის წინადა გამკლავებულიყო ერთ-ერთ სასტუმროსაკენ თავისი ძაღლით, რომელიც ენა-გადმოკედებული მისდევდა თურმე თავის პატრონს. სასტუმროში ბრმას მოუსურვებია ღვინის დაღვება.

— რაც უნდა ღარიბი იყო კაცი, — მიამბობდა ჩემი თანამგზავრი, — მაინც მოგენატრება ღვინო, როცა კარ-და-კარ და-რბისარ დიდ მტვრინს ქუჩებში.

სასტუმროში ბრმას საუბედუროდ დასძინებოდა, და ამდროს ვიღაცებს აეშვათ მათხოვრის ძაღლი და წაეყვანათ.

— დიდა ბატონო! ისარკებლეს შემთხვევით და წაიყვანეს ჩემი მეგობარი ძაღლი; წაიყვანეს ძაღლით, ქურდულად. ჩემი ძაღლი მე არ მიმატოვებდა და არ გაჭყვებოდა სსვებს თავისი ნებით. ისეთი კარგი ძაღლი იყო, ბატონო! მე უძახოდი სახელად „რუსვიას“. ხან-და-ხან მოისურვებდა ხოლმე იქითკენ წასვლას, სადაც მე არ მინდოდა: დამიწეებდა ჯიუტობას. და წინააღმდეგობას, როგორც ნამდვილი ადამიანი. ამას წინადა ერთ მუძას შეეძინა სამი კაცი, მათხოვრებსაცოთ ჩაცმულები; მიჭეპდათ ერთი პატარა ძაღლი ქალაქისკენ და იცინოდნენ გზაში.

საუვარელი ძაღლის დაკარგვამ გული მოუკლა საწყალო ბრმა-მათხოვარს, მეურმეებს სამადლოდ მიეცათ მისთვის ადგილი ურემსე და ქალაქში ჩამოეყვანათ.

ბრმა-მათხოვარს. ქალაქში შეეკრიბა უოველ-გვარი ცნობა ძაღლის შესახებ. ზოგს ეთქვა, დამხვრთალი ძაღლი უსაუფლოდ დარბოდა ქუჩაშიო. მთელი სამი დღის განმავლობაში ერთგული პატრონი ეძებდა თურმე თავის საუვარელ „რუსვიას“, მაგრამ ვერაფერს გამსდარიყო. ბოლოს ვიღაცას მიეცა რჩევა მათხოვრისათვის, რომ მოეკითხა თავისი ძაღლი ეგრედ-წოდებულ „ძაღლების თავ-შესაფარში“.

— მე არაფერი ვიცოდი, ბატონო! ეს მკონი ის დანაშაულებას, სადაც ავტოვებენ უპატრონო ძაღლებს და შემდეგ-კი სოცავენ... გესმისთ, ბატონო: სოცავენ, თუ ოცდა-ოთხი საათის განმავლობაში პატრონი არ გამოუჩნდება. ოჰ! ნეტავი ჩემი „რუსეთი“ იქ არ იქნებოდეს და!.. მაგრამ რუსეთი ეშმაკი ძაღლია: ის მიცნობს მხოლოდ მე, სხვას-კი თავს არ დააჭვრინებს.

ბრმა მოდიოდა ჩემთან ერთად, მეღაპარაკებოდა, თანაც სცდილობდა თავისი ფიქრები გაქსრუებია, მაგრამ მე ნათლად ვამხსენებდი, რომ გულის სიღრმეში რაღაც ჰქებოდა—ჰქენჯნოდა. იგი განუსაზღვრელს ტანჯვას განიცდიდა, როცა წარმოიდგენდა თავის ძაღლის მოსალოდნელ უბედურებას. რამდენადაც უასლოდებოდით თავ-შესაფარს, იმდენად მის ხმას მეტი მღელვარება ემსხოდებოდა. როდესაც უთხარი:—აი, მოვედით,—აქ არის თავ-შესაფარი — მეთქი, ის ერთბაშად გაუითრდა და აკანკალდა.

შენობა, სადაც თავ-შესაფარი მოეთავსებინათ, უსიამოვნო სანახავი იყო. ბრმას რომ შესძლებოდა ამ შენობის დანახვა, უკიდურესი უიმედობა ეუფლებოდა.

პატარა ესო კოშკის მაგვარ შენობის წინ, რომელიც უეჭველად ოდესმე სიმაგრის ნაწილი იყო, შენობის კარებს შავის ასოებით ეწერა: „დაჭერილ ძაღლების თავ-შესაფარი“.

აქ დაშვებული ძაღლებს უთუოდ წინდაწინვე უნდა ეგრძნოთ, რომ სიკვდილი ჰქონდათ გადაწვეტილი.

დავრეკეთ. მსახურმა კარები გაკვიღო. ოქრომკედით მოთუთული ქუდი ეხურა; მიცნო თუ არა, მაშინვე მოწიწებით მომკება.

— სომ არ მოუყვანიათ აქ ამ ბრმა მათხოვარის ძაღლი, ლომის შვავასად გაკრეჭილი? — მივმართე მე მსახურს.

— არა. მე არ მასხოვს მაგნჯარი ძაღლი; მაგრამ ძაღლით თვითონ დათვავლიეროთ. ოჰ, რომ იცოდეთ, რამდენი ძაღლი მოჰყავთ აქ ამ უკანასკნელ დროს, რადგან ძაღლებში ცოფია გაზრდილებული

მოძლიმარე სახით გაგვიძლავს მსახური ფარესისაკენ, სადაც უურებ-ჩამოურილი საბრალო ძაღლები ელოდნენ თავის ბედს. ძაღლებს ჩვენ მიანლოვებაზე სმაც არ ამოუღიათ. უსმოდ დამორჩილებოდნენ თავის ბედს და მდუმარედ შემოკვანძვროდნენ მშვიდი თვალებით.

ბრძამ დაუძახა თავის „რუსვიას“, მაგრამ ჰასუსი არ იყო.

— აი, ეველა გუშინდელი დაჭერილი ძაღლები, — სთქვა მსახურმა.

— გუშინწინდელნი სადღა არიან? — იკითხა მათხოვარმა.

— რაც ძეგება გუშინ-წინ დაჭერილ ძაღლებს, მათთან ანგარიში უკვე გასწორებულია: დღეიდან აღარ სჭირიათ საჭმელი.

ბრძამ კვლარ დამალა თავისი მღელვარება და აკანკალებული სმით მიძართა მსახურს:

— მომეცით ნება მე თვითონ ვნახო, რომ უკეთ დაურწმუნდე. ვაი თუ... შემთხვევით.

— ადვილი საქმეა: ისინი იქ არიან.

ჩვენ მიერუებულ ჰროვინციაში არ სმარობენ ძაღლების დასახოცად ისეთ საშუალებას, როგორც განათლებულ ქვეყნებშია შემოღებული. ძაღლებს ნახშირბადით-კი არ სწამლავენ, არამედ, როგორც უწინდელ დროში, ისე აღრზობენ.

დიდ დარბაზში, კედელში ჩარჭობილ კაფებზე ეკიდა ექვსი-ოდე ძაღლი.

სახურავიდან გამოსჭვიოდა მზის სხივები, თვალის მჭრელი და წვრილი, როგორც გაზურებული რკინის მავთული.

სსიევები წითელ, ცუდად დაგვილ იატაკს ოქროს ვარჯიშად უფინებოდა და დახოცილ ძაღლების სანახაობას კიდევ უფრო საშინლად სდიდა. ვიკრძენი ზისდი; ვსცადე მათხოვრის წამო-
გვანა.

— წაგიდეთ, თქვენი ძაღლი აქ არ არის.

მაგრამ ბრმა უარსე იდგა.

იგი ნელა, აკანკალებული სელებით სინჯავდა ძაღლების ლემს, ერთი შვარესე; სან-და-სან უოქმანობდა: ეძინოდა მისი „რუსეთი“ არ უოფილიყო რომელიმე მათგანი.

მესამე, სუქსეჭა—ბაღნიან ძაღლთ-ნ მიახლოვების დროს ბრმა შვერთა, ძალიან ადევლდა და ფრთხილად დაუწყო სინ-
ჯვა; გასინჯვის შემდეგ მოხუცი დამშვიდდა.

— მე ძლიერ შევშინდი: ეს ლეკვი ჩემსას ჭკავს, მაგრამ ის არ არის.

ბოლოს, როცა უკანასკნელთან მოვიდა, თავისუფლად ამოისუნთქა და სთქვა:—თქვენ კეთილი ხალხი უოფილხართ; გიძღვნიტ დიდ მადლობას. თუ მოიუფანებენ აქ ჩემ ძაღლს „რუსეთის“, ნუ მოჭკლავთ,—გეძუდარებით.

მსახური თხოვნის შესრულებას დაგვიბრდა და გვითხრა:

— თქვენ ნება გაქვთ მოხუციდეთ დილ-დილობით და შე-
იტოთ თქვენი ძაღლის ამბავი, მაგრამ გამიცონეთ: გირჩევთ მოიცადოთ: მზე ჩასვლასე, და ეტლი დღევანდელი ნახადი-
რევი ძაღლებით სადაც არის—დაბრუნდება.

მსახური მართალს გვეუბნებოდა. ურემი მოახლოვდა. მისი მოახლოვება წინდაწინ გვამცნო ხარის ხმაში, რომლის გაგო-
ნებაზე ძაღლებმა წკეუტუნი და ეეფა მორთეს. ორი კაცი მო-
უძღვრებოდა ურემს; მარჯუშებიანი ბაწრები ეჭირათ სელში.
როცა მიიტანეს ურემი, ფარესის კარებთან ურემის უკანა კა-
რები გააღეს ფარესში ძაღლების შესაშვებად. ძაღლებს თით-
ქოს ესმოდათ, რომ რაღაც უბედურება ელოდათ და გამოს-
ვლას აკვიანებდნენ.

— რუსუბა, აქა ხარ, თუ არა! — სოქვა ბრმამ წენარდა.

უცბად ერთი ძაღლი მივარდა წკმუტუნით მათხოვარს, რომელიც მეტი სიხარულისაგან ჭკუაზე აღარ იყო.

— ოჰ, რუსუბა, შე ეშმაკო, შენა: ბოლოს მაინც დაატყერინე თავი სსეებს განა?

რუსუბა მივარდა თავის საუვარეულ ჰატრონს — ბრმას — და ულოკავდა სიხარულით იმ ხელებს, რომლებითაც მათხოვარი აბამდა თოვს ქველზე.

იმ დროს, როდესაც შე მათხოვრის შეუნიშნავად თავ-შესაფარში ფუღს ვისდიდი, მესმოდა, როგორ ევიროდა საწყაღი ბრმა:

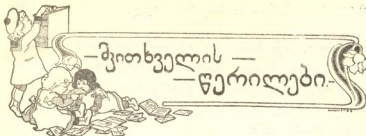
— წამოდი, ჩემო რუსუბა, ჩემო მეგობარო; წავიდეთ სულ წინ, ზირდაზირ მინდორში: შორს, შორს იმ ქალაქიდან, სადაც აღამიანები ასე უღმერთოდ აღრწობენ ძაღლებს!

დათიკო იაშვილი.

საქართველო
წიგნების კავშირი

წერილი ჩემსი მამისათვის.

ქ. ნო ჩემს მამათ!

ჩვენ შვიტყვეთ, რომ თბილისში გადამწვარა ქართული თეატრი. ამ ამბავმა მეტად დაგვაღონა, რადგან ჩვენც გვიყვარს ქართული სცენა, ვიცნობთ ქართულ მსახიობებს: მესხიშვილს, დადიანს, ანდრონიკაშვილს, მდივანს, ურუშაძეს, სანდალიძეს, აბდუშელიშვილს და სხვებსაც; გვინახავს მათი თამაში და წარმოდგენებს სშირად ვესწრობით; თვითონ ჩვენ, სამივეს, არა ერთჯერ გვითამაშნია სცენაზე, წარმოდგენიანა ჩვენო ჰატარა ზიესები. ამიტომ ჩვენ გადამწვევით გაგვარტყა ჩვენი ფულის ეულებები, რომლებშიაც ვურიდით სოლმე თითო-ორ-ორი კანკიობითა მშობლებისაგან თუ სხვებისაგან ღექსების წაკითხვისათვის ნაჩუქარ ფულებს, ჭ, რაც შიგ იყო. უველა გამოგვეჩვენა თქვენთვის გადსაცემად იმათთვის, ვინც თავს იღებენ საუკარელ ქართულ თეატრის ამკნებას. სამივეს ეულებებში სულ შეკროვილა ერთი მანეთი და ოცდა-სამი კაზ. რომელსაც ამასთანავე კივსაგნით შემო ნაჩვენებ მისნისათვის. დეე, ჩვენი, ჰატარების, კანკიებმა დიდების ასები და ათასები გამოიწვიოს.

„ნაკადულის“ მკითხველები დები: ნელი, გინადა ინესა ბერიძეები.

გაშოვანები.

(წარმოდგენილიყდ. ელიოზაშვილის-მიერ).

I

ჩუწხელებ მქონდა კახური,
 თეთრად უზანდა სხსყო;
 უეცრიუ ცაცხლი გაუნდა,
 ფერფლიც-კი ვეღარ უნახეო.

II

მეთრი ჰეწელებ ფრინაჟდა
 თვალ-უწუდენელსა ცაძია;
 ძირს დაჯდა,—ფეხი მისსლტება.
 ვეღარ გამოველ კარძია.

კ ე ბ უ ლ ი.

(წარმოდგენილი ილ. რუხადის-მიერ).

”

”

ზ

მ

”

ს

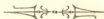

,

მ-17 №-ში მოთავსებულ რუხადის ალსა:

კეთილი იუბილე და შევლას ეგებრები.

„ნაკადული“-ს რედაქციაში

და

წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში იუდეება
შემდეგი წიგნები:

- 1) **ტომის თავგადასავალი**, — თბ. მარკ ტვენისა, თარგმ. გრ. ყიფშიძისა, ფასი 50 კ.
- 2) **რას გვიამბობს ოთახი**, — თბ. აგენარიუსისა, თარგმ. გ. ჯაფარიძისა, ფასი 20 კ.
- 3) **დასურათებული ასაწყობი ანბანი**, — ფასი 1 მ. 20 კ
- 4) **სკრუჯი და მარლერი**, — საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 25 კ.
- 5) **დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები** ჰ. ჯ. ანდერსენისა, ერ. სეტ. ტომპსონისა, გ. ინსაინისა და რ. კიპლინგისა, ფასი 30 კ.
- 6) **ბავშვობა და სიყრმე**, — მოთხრობა ლევ ტოლსტოისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 60 კ.
- 7) **ორი მხატვარი**, — თარგმანი დ. ავალიანისა, ფასი 15 კ.
- 8) **სამშობლო ბუნების სარკე**, დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები, — ივანე ელიაშვილისა, ფასი 30 კ.
- 9) **შობა**, მოთხრობა გურიის ცხოვრებიდან, — ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 5 კ.
- 10) **ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი—ეგოისტი**, ორი მოთხრობა ოსკარ უაილდისა, თარგმ. ივ. მაჭავარიანისა, ფასი 5 კ.
- 11) **დათი**, — ირ. ევდოშვილისა, დიდების მძიებელი, თარგმ ალ. შანშიაშვილისა, ფასი 5 კ.
- 12) **მოთხრობები**, — ლაგერლეფისა და სხვა უცხო მწერლებისა 5 კ.
- 13) **იგავ-არაკნი**, — 125 დასურათებული, პატარა მოთხრობა, ავტორის სურათით, ალ. მირიანაშვილისა, ფასი 75 კ.
- 14) **ბიძია თომას ქოხი**, — რომანი ბიჩერ-სტოუსი ზანგთა განთავისუფლების დროისა, სურათებითა და ბიოგრაფიით, თარგმანი მ. კლიმიაშვილისა 1 მ. 25 კ.

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“-ზე

→ წელიწადი მათე →

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, სადავგებოდ არჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით;

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ მკირე წლოვანთათვის. **12** წიგნი „ნაკადულისა“ მოზრდილთათვის.

36 სურათს ნაკადულის I-ლ გვერდზე.

საჩუქრად 1914 წ. ორივე გამოცემის წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემა წიგნი: „**მიწის ძვრა და ციციხის მფრქვეველი მთები**“ (მრავალი სურათებით) გიორგი ანთელიძისა.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—**5 მ.** ნახევარ წლით—**3 მან.**, ცალკე-ცალკე მკირე წლოვანთათვის

24 წიგნი—3 მან., მოზრდილთათვის **12 წიგნი—3 მან.** ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

საზღვარ გარედ: ერთი წლით **7 მ.** ნახევარი წლით **4 მ.**

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და აღრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ

ხელის მოწერა შეიძლება

ტფილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8, შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან. № 2. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა. ქუთაისში — ისიდორე კვიცარიძისთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. შთავრიშვილთან. **სამტრედიაში** — ვლ. ნაცვალაძისთან. — **შოთში** — თეოფილე კანდელაკთან. **ბათუმში** — კნ. სოფიო ნაკაშიძისთან, ტროფიმ ინასარიძისთან ფოსტაში, და ანასტასია ლომინაძისთან. **ოზურგეთში** და **ლანჩხუთში** — ლეო იმნაძისთან. **თელავში** — ვასო პაატაშვილთან. **ახალციხეში** — კონსტანტინე გვარამაძისთან. **ბაქოში** — ვასილ აბგლელიძისთან, ნინო გელაშვილთან და ივანე ელიაშვილთან. **გორში** — ნინო ლომოურთან და ქეთევან ჯავახიშვილთან. **სოხუმიში** — კნ. მარიამ ანჩაბაძისთან. **ჭიათურაში** — ივანე გომელაურთან. **განჯაში** — ბ. ამბოქაძისთან. **ერევანში** — კ. ოდიშორისთან. **სიღნაღში** — ნ. ახმეტელაშვილთან. **ყარსში** — ივ. საათაშვილთან. **ალექსანდროპოლში** — ს. შატ. ბერაშვილთან. **ნახიჩევანში** — სამსონ მარჯანიშვილთან. **ბონში** — მ. ი. ქავეზანიძისთან. **რაქაში**. — მასწავლებ. ილია გოგიასთან

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი